

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
7. OKT.
1992

Letnik XLVI.
Štev. 40 (2675)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Geli Schellander članica sosveta

Na seji narodnostnega sosveta preteklo sredo je predsednik ZSO dr. Marjan Sturm predal Uradu zveznega kanclerja izjavo dr. Mirka Messnerja, s katero ta zaradi preobremenjenosti odstopa. Za novo članico je v imenu ZSO predlagal mag. Geli Schellander. Predsednico SPD Bilka bo še potrdil ministrski svet.

Slovenščina in FPÖ

Medtem ko govorimo o bolj-šem razumevanju med manjšino in večino, ko se baje „fronte odpirajo“, pa se je v deželnem zboru poslanec svobodnjaške stranke spotaknil ob dvojezičnost na pisemskem papirju Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Čas je ugoden, mislijo verjetno svobodnjaki, kajti koroški mediji spet uganjajo evforijo okrog 10. oktobra. „Amtssprache ist deutsch,“ je s koroško zvestobo pribil Martin Strutz. Značilno za to stranko, ki se menda po mnenju nekaterih

slovenskih „politikov“ najbolj zavzema za pravice manjšine, je krčevito iskanje sovražnikov – če ni drugega, zadostujejo tudi dijaki s tujim državljanstvom na slovenski gimnaziji. Dva razreda te šole (na sliki) sta bila prisotna v Deželnem zboru in dijaki so pazljivo sledili odgovoru deželnega glavarja. Kako so se počutili, si je lahko misliti.

Mladina nima problemov ne z večjezičnostjo ne s prijateljstvom s tujimi državljani. Te probleme ima Strutz v Deželnem zboru.

Enotna lista o zastopstvu

Potem ko je koroška Ljudska stranka predlagala, da bi Slovincem v Deželnem zboru omogočili zastopstvo, je predsednik EL Andrej Wakounig izrazil svoje zadovoljstvo nad tem predlogom v pričakovanju, da ga bodo tudi druge koroške stranke podprle.

Istočasno pa je poudaril, da bi moral biti to mandat s pravico soodločanja v vseh zadevah in da je mandat z omejeno pravico, ko bi šlo samo za zadeve narodnostne skupine, nesprejemljiv. Splošnih zadev ni mogoče ločiti od manjšine, saj vplivajo tudi npr. sklepi, ki se tičejo gospodarstva, prav tako na življenje Slovencev.

Enotna lista se zavzema za spremenjen volilni red pri volitvah v Deželni zbor, da bi manjšina z nekaterimi olajšavami vendarle lahko imela svojega zastopnika v njem. Tako ureditev da odgovarja evropskemu standardu, omejen mandat pa bi bil zgolj „koroški standard“.

Enotna lista se sicer zavzema za ustanovitev narodne zbornice in je ena od osrednjih zahtev te stranke, vendar je treba zastopstvo v Deželnem zboru obravnavati ločeno.

Kot je znano, se Narodni svet identificira z zahtevami Enotne liste.

ZSO predlaga pogovorni forum za enakopraven dialog

„Potreben je nov slovenski pogovorni forum, v katerem bodo enakopravno razpravljali in odločali vsi politični faktorji slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem“. To je ena izmed izpovedi seje upravnega in nadzornega odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem pretekli petek. Oba odbora sta se izčrpno pogovarjala o narodnopolitičnem trenutku in ugotovila, da mora manjšina uveljaviti odprt dialog vseh političnih faktorjev.

Slovenski pogovorni forum

naj bi zajel poleg osrednjih političnih in kulturnih organizacij tudi strankarske strukture (SPÖ, EL in Zelene). V kolikor bi mladinske in cerkvene strukture želele sodelovati, naj bi jim to bilo omogočeno. Forum naj bi skrbel za kontinuirano pogovorno bazo vseh faktorjev brez medsebojnih bojov za oblast. Zato naj bi bil njegov osnovni cilj iskanje najboljših rešitev za slovensko narodnostno skupnost. ZSO bo sprožila pobudo za prvo srečanje že v prihodnjih dneh.

Odbora ZSO sta obravnavala tudi vprašanje zastopstva manjšine v deželnem zboru in ugotovila, da se zavzemata za integracijo v stranke, in pričakuje, da bodo večinske stranke pri sestavljanju volilnih list upoštevale dejstvo, da so koroški Slovenci in slovensko govoreči zastopani v skoraj vseh strankarskopoličnih taborih. Prav tako pa mora imeti tudi narodna stranka možnost, da doseže svoj mandat. ZSO si prizadeva za tak volilni red, ki bo manjšim

skupinam olajšal vstop v deželni zbor.

Kar se tiče skupnega zastopstva, ZSO odklanja vse modele, ki temeljijo na principu ugotavljanja manjšine in vseh oblik etničnega katastra. ZSO meni, da je v zdajšnji fazi potrebno vzpostaviti pogovorno bazo, ki mora sloneti na enakopravnem upoštevanju vseh političnih faktorjev manjšine. Le tako bo mogoče ustvariti vzdušje, ki bo omogočilo konstruktivno združevanje.

Dvojezične table – več tolerance!

Parlamentna poslanka Zelene alternative Terezija Stoisic zahteva več tolerance pri dvojezičnih napisih in dosledno izpolnitev državne pogodbe.

Prav vprašanje krajevnih napisov je mogoče zelo enostavno rešiti, pravi Stoisiceva. V današnji Evropi delujejo argumenti nasprotnikov dvojezičnih tabel naravnost smešno, saj je uporaba dveh jezikov na narodnostno mešanih področjih nekaj samoumevnega. Zato je logično, da naj se dvojezičnost izkazuje tudi na tablah.

Treba je opozoriti, da manjšinskih pravic ni mogoče odpraviti s sklepi večine. Bistvo demokratičnih sistemov je v tem, da imajo pravice tudi tisti, ki niso v večini.

Seja narodnostnega sosveta

Preteklo soboto je na Dunaju zasedal narodnostni sosvet za slovensko narodno skupnost na Koroškem. Predsednik dr. Matevž Grilc je uvodoma opozoril na dejstvo, da sosvet sicer sprejema soglasne sklepe (dvojezični otroški vrtci ipd.), politični dejavniki na deželnem in zvezni ravni pa tem priporočilom ne sledijo. Zvezna vlada upošteva priporočilo sosveta edinole v vprašanju finansiranja. V razpravi so člani opozorili, da je sosvet pač le posvetovalni organ in njegovi sklepi niso obvezujoči. Poslanka Zelene alternative Stoisiceva pa je dejala, da je sosvet le forum za pomiritev manjšin in nič več. Kritizirala je slovenske organizacije, ki se premalo borijo in vodijo le politiko v organih.

Podpredsednik sosveta dr. Sturm je opozoril, da ZSO

sosvet smatra za forum, v katerem so vse politične grupacije, kjer se vodi političen dialog, za dosego formalne enakopravnosti v smislu 7. člena ADP pa se ZSO poslužuje ustavnega sodišča. Odločitve tega so obvezujoče za vse politične dejavnike tako v deželi kot tudi na zveznem nivoju. To je pokazala odločitev o javni dvojezični šoli v Celovcu. V kratkem pričakuje odločitev o dvojezičnem pouku v četrtem razredu, ki bo – če bo pozitivna – vplivala tudi na zasedbo ravnateljskih mest. Imeti bodo morali dvojezično kvalifikacijo.

V nadaljevanju je sosvet med drugim obravnaval še vprašanje zasedbe ravnateljskih mest na Brdu in v Škofičah ter potrdil svoj sklep, da morata obe mesti biti zasedeni z dvojezično usposobljenima učiteljema.

Zato sosvet zahteva, da se ravnateljsko mesto na Brdu razpiše na novo.

Na predlog članov sosveta iz ZSO se je obravnavalo tudi vprašanje dvojezičnih topografskih napisov, kajti od 91, ki naj bi bili po zakonu dvojezični, jih je dejansko le 48.

Nekatere občine so ob gonji proti dvojezičnim napisom krajevene table enostavno odstranile, da jim ni bilo potrebno postaviti dvojezičnih. Dr. Apovnik je ob tem opozoril, da imajo krajevene table tudi varnostno funkcijo. Če bi npr. zdravnik zaradi manjkajočega krajevnega napisa prepoznal prispel do bolnika in bi leta zaradi tega umrl, bi bila občina za smrt bolnika odgovorna z vsemi posledicami.

Sosvet o tem vprašanju še ni sklepal, bo pa na prihodnji seji.

V petek na Vestnikov izlet v Opatijo

V petek zjutraj bodo avtobusi pobirali prijavitelce Vestnikovega izleta po vsej Koroški, potem pa se bomo iz Kožentavre preko Ljubelja in Ljubljane skupaj odpeljali proti, upajmo, sončni Opatiji, kjer bomo preživeli skoraj tri prijetne dni in se popeljali z ladjo po Kvarnerju.

Vsi prijavitelci ste že prejeli obvestila o odhodu in programu bivanja. Tega objavljamo tudi na 7. strani. S seboj ponesite potne liste, kopalke in seveda mnogo mnogo dobre volje. Nasvidenje v petek zjutraj!

Omejeno duševno obremenjenost svojih meščanov pri sprejemanju nadaljnjih beguncov iz Bosne in Hercegovine je prvi opazil dunajski župan Zilk in ukazal ukinitev begunskega dotoka na Dunaj. Takoj sta se mu pridružila deželna glavarja Salzburške in Koroške, kmalu pa je notranji minister Löschnak sploh začutil potrebo po zaprtju meja nasproti sosedu v stiski. Čoln je poln, je geslo socialdemokratov.

KOMENTAR

SOSED SKRBI ZA SOSEDOVO STISKO

Kako naj na to reagira nesrečna avstrijska ljudska stranka, ki kljub volilni zmagi pri predsedniških volitvah po vseh anketah še nadalje stagnira pri približno 30% potencialnih volilcev? Po zgledu v Nemčiji in na Francoskem je s podpihovanjem mržnje do tujcev mogoče pridobiti lep odstotek glasov, so svetovalci očito prišepetavali predsedniku Buseku, tako da je ta doslej samoimeno-vani liberalci svoje stranke pretekli teden presenetil javnost s svojo zahtevo po čimprejšnjem izgonu vseh v Avstriji ilegalno bivočih tujcev. S tem je Busek uveljavil novo kakovost v dosedanjih že tako restriktivni avstrijski azilantski in tujski politiki: kar je doslej v takšni jasnosti zahteval samo opozicijski Haider, zastopa zdaj tudi najvišji zastopnik manjše vladne stranke. Že spet se je Busek izkazal kot popolnoma nepreračunljiv koalicijski partner, ki se je tudi pripravljen posluževati golega populizma, če si od njega pričakuje dnevno-politične uspehe.

Ta čas še kaže, da se je s to svojo zahtevo uračunal: kljub vsem poskusom Kronen Zeitung in Haiderjevih svobodnjakov je razpoložne avstrijske javnosti nasproti beguncem iz bivše

Jugoslavije še vedno presenetljivo ugodno: to ne potrjuje samo neverjetna odzivnost na zbiralno akcijo „Sosed v stiski“, temveč tudi pripravljenost Avstrijcev do sprejetja beguncov v svoje domove. Se je solidarnost večja, kot si jo predstavljajo politiki.

Če se seveda vidni politiki kot Busek naprej poslužujejo takih perfidnih političnih metod, da špekulirajo s ksenofobijo svojih volilcev, naj sebi pripišejo, če pride, zlasti pozimi, do rostovskih pojavov. Kdor veter seje, bo žel vihar.

Morda gre pri ljudsko-stranskem predsedniku za enkratno spodrsiljaj predsednika; toda kdor ga pozna, take interpretacije skoraj ne more doumeti. Morda – in to bi bilo bolj nevarno – je to prvi signal na zvezni ravni v približevanju svobodnjakom za vzpostavitev nove vlade, ki naj predstavlja meščansko večino v državi, kot to Görg, novi dunajski ljudskostrankarski predsednik v prestolnici, že prakticira. Signal v smer ljudsko-strankarsko-svobodnjaške koalicije za ponoven vzpon Haiderja na Koroškem. To je nedvomno strategija sokolov pri mlajšem koalicijskem partnerju. Vranitzky bo moral na to strategijo najti ustrezen odgovor.

Delovna skupnost pri socialdemokratih

Minulo soboto in nedeljo je Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov priredila posvet, da bi njeni člani pretresli dosedanje delo, ga ocenili in se pogovorili o smernicah političnega delovanja za bodočnost.

Izhodiščna ugotovitev je bila, da je treba v ustanovljenem organizacijskem okviru vedno znova iskati poti za dialog, pa tudi nenehno izpopolnjevanje načrte in vsebino dela. Samokritično so ugotovili, da jim manjka kratkoročnih konceptov in da aktivno vključevanje v delo ne poteka tako, kot bi si želeli.

V izmenjavi mnenj je bilo slišati tudi, da je Delovna skupnost v koroški javnosti premalo prisotna, v medijih se pojavlja le občasno. Vsi pa so si bili enotni, da se stranka vse premalo identificira z DS, njeni funkcionarji bi se morali bolj povezovati z njenimi člani, potem bi se morebiti znebili očitka, da so Slovenci zanimivi za stranko le pred volitvami. Kljub temu pa je treba upoštevati tudi to, da se je odnos med manjšino in večino izboljšal, kar je zasluga tudi slovenskih socialistov.

Predsednik Tomaž Ogris je poudaril, da skupnost noče veljati za nekakšno tretjo centralno organizacijo koroških Slovencev, pač pa da želi biti povezovalni dejavnik med manjšino in večino. DS navezuje stike z različni institucijami, ki se ukvarjajo z narodnostnimi vprašanji in

skuša formulirati narodni interese, kolikor je to mogoče.

O komunikaciji med manjšino in večino ter v manjšini sami je govoril Horst Ogris; da prevladuje črno-bela teorija o dveh „firmah“ in da ni prepletanja med večino in manjšino. Še vedno se govori o „dobrih“ in „pravih“ Slovencih, ni pa prostora za medtone, za modulacije in nove modele definiranja, kakšna naj bo pot narodne skupnosti na Koroškem. V tak drugačen predal spada usoda Delovne skupnosti, tako kot koncept multikulture družbe.

kakršnega je zasnoval predsednik ZSO Marjan Sturm in ki ni našel tolikšnega odziva, kakršnega si je delo zaslužilo.

Slovenski politiki na Koroškem je H. Ogris očital, da v njej ni prave dinamike in da osrednji organizaciji bolj ohranjata tisto, kar je že bilo doseženega, in da ni razvoja. Do ciljev da je mogoče priti po ovinkih, če ne gre direktno. Na vsak način pa da v celotni koroški družbi ni razvita kul-

tura polemike in kritike, saj se konfrontacija z drugače mislečimi navadno izrodi v prerekanje (primer: reakcije na članek Tomaža Ogrisa v NT).

V nedeljski diskusiji se je govorilo predvsem o stališčih o javnopravnem zastopstvu koroških Slovencev; pri tem so sodelovali tudi novinarji petih koroških časopisov. Člani Delovne skupnosti so se izrekli za integracijo v stranke in odklanjajo pojmovanje narodnosti kot političnega pojma – tudi vsak Slovenec je najprej državljan, šele potem pripadnik narodnosti.

Deželni poslanec Peter Kaiser je opozoril na dejstvo, da bi se stranke kaj lahko otresle soodgovornosti za manjšino,

če bi bila formulacija njenih težav prenešana na eno osebo v deželnem ali zveznem zboru oz. parlamentu.

Legitimni zastopnik narodne skupnosti v zakonodajnih gremijih ne more biti virilist, saj ni demokratično izvoljen in praktično nima vpliva na stranke, lahko pa bi bila oseba, ki bi dobila mandat s prednostnimi glasovi na listi katerekoli stranke.

Sonja Wakounig

„Kako majhna sme biti manjšina?“

Pod tem nekoliko provokativnim naslovom je prejšnji četrtek potekala uvodna prireditev Srečanja v oktobru, diskusija v stilu Club 2, v Neue Burg v Velikovcu. V udobne fotelje so sedli moderator Wolf In der Maur, predsednik slovenske skupščinske komisije za človekove pravice dr. Lev Kreft, državnozborski poslanec ljudske stranke mag. Walter Posch, predsednik društva Most za enakopravnost nemške manjšine v Sloveniji dr. Dušan Kolnik in za Slovence na avstrijskem Štajerskem Erich Klusemann, njihov nemško govoreči prijatelj. V avditoriju se je zbralo kakih 30 zainteresiranih obiskovalcev.

Za uvod je moderator poudaril pomen reševanja manjšinske problematike širše v Evropi in seveda v Avstriji. Ob tem je izrazil zadovoljstvo, da je Avstrija priznala status manjšine tudi Romom in Sintom. Opozoril je na nove manjšine, ki nastajajo iz ekonomske migracije in bodo prav gotovo nastajale tudi zaradi množičnega begunstva s kriznih področij. Kako majhna sme biti manjšina, da ji večina prizna status in s tem vse (pred)pravice, je v različnih družbah rešeno različno. Po kriterijih človekovih pravic pa velikost sploh ne bi smela biti pomem-

bna. Ob tem pa je zelo odločujoče vprašanje v psihosociološkem smislu: kako majhna mora biti manjšina, da večina zgubi strah pred njo in ji je pripravljena priznati pravice, in obratno, kako močna mora biti, da zgubi občutek ogroženosti.

Čeprav je bila diskusija zasnovana na primerih štajerskih Slovencev in nepriznane nemške narodnosti v Sloveniji, pa je tekla le o slednji. Erich Klusemann je sicer orisal nekatere pozitivne znake narodnostnega prebujanja Slovencev ob Radgoni/Radkersburg, to pa je bilo tudi vse. Dr. Dušan Kolnik je dejal, da imata italijanska in madžarska narodna skupnost v Sloveniji vse pravice, celo samostojno zastopstvo v parlamentu, ustava pa daje določene pravice tudi Romom, za pripadnike nemške narodnosti pa da je oblast krivična, saj ji ne prizna statusa avtohtonosti, kar bi jim zagotovilo manjšinske pravice. Dr. Lev Kreft je dejal, da je potrebno ta problem znanstveno obdelati in najti ustrezno rešitev, čeprav ne verjame, da bo nemška manjšina doseгла enako stopnjo pravic, kot jih imata italijanska in madžarska. Mag. Posch se je v diskusijo vključeval precej načelno in v bistvu povedal

zelo malo. Ob zaključnem vprašanju moderatorja, kako si udeleženci diskusije predstavljajo razvoj manjšinskih pravic v doglednem času, je izrazil pesimizem, na vprašanje iz publike, ali bi se zavzel za odpravo 25-procentne klavzure za priznanje pravic Slovincem v občinah in krajih južne Koroške, pa je odgovoril pozitivno, a le za zastopstvo v voljenih organih. Kolnik pa je na vprašanje o bodočem razvoju dejal, da pričakuje sklenitev bilateralne pogodbe med Avstrijo in Slovenijo, ki bi po principu recipročnosti zagotavljala pravice nemški skupnosti v Sloveniji.

Jože Rovšek

P.S! Diskusija v Velikovcu bi nepoznavalca koroških razmer prav lahko napravila vtis, da je manjšinsko vprašanje na Koroškem rešeno zgledno, prav želja po recipročnosti pa bi bila za nemško skupnost lahko usodna, saj 25-procentne klavzule ne bi mogla doseči niti v enem kraju, verjetno niti 1-procentne ne. V tem smislu pa bi bilo treba podpreti njihovo prizadevanje, saj bi zagotovilo pravic nemške narodnosti v Sloveniji lahko analogno pospešilo padec in spremembo krivičnega Zakona o narodnostnih skupnostih v Avstriji.

J. R.

KÄRNTNER HEIMATDIENST

9300 Klagenfurt, Prinschoberstr. 8 Tel. 0463 54002 Fax 314480

27.10.92

PRESSEMITTEILUNG

Sensationell! Obmann des Rates der Kärntner Slowenen signalisiert Einschnwenken auf Bekenntnisprinzip. KHD begrüßt diese Entwicklung und hofft auf Ende des slowenischen Zahlenspiels und damit Beseitigung eines gewichtigen Streitpunktes. Einer Geheimen Minderheitenermittlung stünde sodann nichts mehr im Wege.

Als sensationell muß die im Organ des Rates der Kärntner Slowenen "Nas" am 18. September 1992 wiedergegebene positive Stellungnahme des Obmannes Dr. Matevz Grilc zu dem bisher von den Kärntner Slowenen vehement abgelehnten Bekenntnisprinzip gewertet werden. Grilc wörtlich: "Die europäische Entwicklung geht in Richtung des Bekenntnisses zu den Volksgruppen. Wir werden uns dessen stärker bewusst sein müssen". Darüberhinaus bringt "Nas" ein Interview mit dem aus Bozen stammenden Innsbrucker Univ.-Prof. Dr. Christoph P. a. u., der das Bekenntnisprinzip als eine Notwendigkeit für einen wirksamen Minderheitenschutz bezeichnet. Der Kärntner Heimatdienst, der seit Jahrzehnten die Berücksichtigung des Bekenntnisprinzips verlangt, begrüßt diese Entwicklung und erblickt darin die Möglichkeit, für eine den tatsächlichen volklichen Verhältnissen entsprechende Minderheitenpolitik. Wenn endlich auch die Kärntner Slowenen der fördernde Minderheitenpolitik. Wenn endlich auch die Kärntner Slowenen der zahlenmäßigen Minderheit zugrundelegen, dann dürfte damit einer der wichtigsten Streitpunkte in Südkärnten – die tatsächliche Zahl der Kärntner Slowenen – beseitigt sein. Die eine völlig falsche Optik bewirkte Behauptung, es gäbe in Kärnten 50.000 und mehr Slowenen, dürfte damit für immer vom Tisch sein. Die Förderung des Kärntner Heimatdienstes nach Durchführung einer Geheimen Minderheitenermittlung hat nunmehr gute Chancen auf Verwirklichung.

Brez komentarja...

RAZGOVOR

S prof. Janezom Bogatajem se je pogovarjal dr. Janko Malle

z Janezom Bogatajem

Ljudska ali narodna kultura?

Ljudska kultura ima v kulturnem izročilu Slovencev zelo pomembno vlogo, v različnih časovnih obdobjih pa tudi različne pomeni. V sedanjem času imam vtis, da je pridobila na pomenu. V Sloveniji vedno pogosteje ob množičnih srečanjih vidimo ljudi v narodni noši, obrt izdelovanja noš se je razmahnila. Pomeni to izraz nove samozvesti ali pa znak, da je identiteta kulture in narodnosti dobila preko ljudske kulture nove razsežnosti?

Prav gotovo je to izraz neke nove samozvesti. Žal pa je razumevanje ljudske kulture kljub temu še zelo zgrešeno. Etnologija je ljudsko kulturo zelo natančno opredelila. V zgodovini je pomenila kulturo najbolj množičnega sloja na Slovenskem, torej kmečko kulturo. V sodobnem svetu jo pojmuje kot kulturo vseh slojev, kot nekakšno masovno kulturo. Danes je zmeda popolna. Kar zadeva priljubljenost noše, je treba povedati, da interes za „narodno“ nošo raste, se pravi interes za nacionalno uniformo, ki smo jo kot umeten konstrukt oblikovali v času porajanja nacionalne zavesti v prejšnjem stoletju. Fenomen narodne noše se je najprej pojavil na etnično ogroženih področjih: na Koroškem in v Italiji. Nekoliko kasneje so gorenjski, krnjsko-domžalski in ljubljanski predel prevzeli najbolj kvalitetne sestavine gorenjske praznične noše in oblikovali nekakšno narodno nošo. Oživljanje noše se danes spet pojavlja in to ni nič novega. Zgodovinski razvoj je po drugi svetovni vojni že začeto delo prekinil.

Če pogledamo po Avstriji ali na Bavarsko, opazimo, da vsi sloji, tja do političnih struktur, ob določenih priložnostih oblačijo to nacionalno ali pa celo „državno“ uniformo, ki je aplikacija tradicionalnih elementov v sodobni oblačilni stil. To se je v Sloveniji dogajalo že med obema vojnoma. Po vojni se je o irhastih hlačah govorilo skoraj s posmehom. Danes teče razvoj v obratni smeri. V Sloveniji se vse pogosteje dogaja, da predvsem petičnejši sloji narodne noše radi naračajo za svoje otroke kot darilo, ki naj bo nekaj posebnega, na primer ob porokah.

Vendar je znano, da se želja po uniformiranosti pojavlja najbolj v avtoritarnih družbah. Bolj je družba in politika avtoritarna, bolj je prisotna homogenost tudi v oblačenju. V zadnji konsekvenci taka uniformiranost danes pomeni, da je ljudska kultura zlorabljena, saj v resnici nima kaj prida opraviti s sedanjostjo.

Najbolj zastrašujoče je, če imaš na prireditvah postrojene zastavonoše kakšnih organizacij, vod vojakov in tudi narodne noše. To je hujša zloraba. Odločno pa zagovarjam uporabo dediščine za oblikovanje sodobne pojavnosti, ki je berljiva, razpoznavana sama po sebi. Ne v smislu zlaganega romantizma ali protokolarne elitnosti na javnih shodih, to so v resnici izrazite avtoritarne insignije.

Kako definirati ljudsko in narodno kulturo, kako razmejiti ta dva pojma? Kako je s to rečjo pri nas na Koroškem? Tu živita dva naroda, oba imata razvito ljudsko, oba imata svojo narodno kulturo.

Koroška ljudska kultura je sestavljena iz dveh narodnih kultur. Če ljudsko kulturo pojmuje kot nekaj množičnega, z vidika družbene celovitosti, je to kulturna npr. ljubljanskih šoferjev, koroškega kmeta, celovških trgovcev, ljubljanskih profesorjev itd. Iz vidika slovenskega naroda je ta pojav seveda veliko bolj kompleksen. Na Koroškem živita

oba naroda s svojima nacionalnima kulturama, seveda pa oblikujeta skupno ljudsko kulturo. Res pa je, da se zaradi nepravilnega poznavanja teh terminov ljudje ogračujejo od tega, češ, to je nekaj starega, zaprašenega, kmečkega, ker ljudske kulture ne znajo razumeti v sociološkem smislu.

Mislím, da je za Koroško velika prednost, da dve kulturi tako rekoč oplajata ena drugo in da „manjšinska“ pomaga izgrajevati raznolikost in večplastnost Koroške. Ta pestrost tudi odgovarja sodobnemu človeku, ki je usmerjen stran od unifikacije, poenotenja. Prepričan sem, da je bistvo bodo-

čega sveta ravno v tej pestrosti tudi v mikroregionalnih razsežnostih. Zato je prav tako potrebno, da se poudarja različnost Roža, Zilje, Podjune, saj je to kvalitativna vrednota narodne kulture.

Dejstvo je, da na Koroškem v javnosti govorijo o „nemški“ ljudski kulturi, Slovenci pa spet o „slovenski“. Ta terminologija je potemtakem popolnoma zgrešena. Se Vam zdi, da bi tudi Slovenci morali narediti določeno miselno korekturo, da bi se iz determinirane etnospecifičnosti lahko odprli v narodnostno neobremenjeno razmišljanje o kulturi?

Strinjam se, saj je posebno pri Slovencih pojmovanje ljudske kulture še vedno preveč obremenjeno s „starim, pristnim, kmečkim, ki diši po dimu, svežem senu ali zemlji“.

Ljudem je treba postopoma korak za korakom vcepiti pravi odnos do ljudske kulture, saj ta obsega vso ustvarjalnost človeka. Stroka mora argumentirano in osveščeno približati kulturno dediščino. Neargumentirane modelne pristope za zdaj postavlja predvsem politika.

Hvala za pogovor!

Pri ORF prezrtje Slovencev

Predadnjo soboto se je ORF javnosti predstavil ob svojem 25. jubileju delovanja deželnih studijev z Dnevom odprtih vrat. O svojem delu je zainteresirane s celodnevni programom informiral tudi koroški deželni studio.

V posebni televizijski oddaji „9 x Österreich – 25 Jahre Landesstudio“ pa je koroško televizijsko uredništvo povsem enostransko in neobjektivno poročalo o svojem delovanju. Medtem ko so predstavili oddajo „Kärnten Bild“ kot velik dosežek deželne televizije in programizacije televizijskih programov, pa so povsem zamolčali slovensko tedensko oddajo „Dober dan, Koroška“. O Slovencih nasploh niti ni bilo vredno besede, če odmislimo, da so predstavili Smrtnikove fante z eno ljudsko pesmijo, toda z napačno napovedjo.

SPZ z začudenjem ugotavlja, kako je možen tak spodrsljaj spričo večkratnemu zagotavljanju, da se tudi koroška televizijska hiša vedno bolj odpira širši javnosti in tistim normam komunikacij in objektivnemu informiranju, ki so značilne za kultivirane medijske odnose v Evropi. SPZ je glede tega vložila protest pri intendantu koroškega deželne studia.

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

V obtoku pravi slovenski tolarji

Po skoraj enoletni uporabi tolarskih bonov so v Sloveniji zadnji dan septembra dali v obtok prave tolarske bankovce (na sliki), in sicer zaenkrat za tisoč, petsto in sto tolarjev. Tiskala jih je tiskarna v Londonu, ki z bankovci oskrbuje preko trideset držav s trdno valuto.

Bankovci (na sliki) so zelo kvalitetni, estetsko oblikovani, v prijetnih barvah – prava osvežitev za oči, ter zavarovani z vsemi potrebnimi sodobnimi elementi proti ponarejanju.

Na tisočtolarskem bankovcu

je podoba največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in faksimile njegove Zdravljice, na petstotolarskem je znameniti arhitekt Jože Plečnik, na stotolarskem pa slikar Rihard Jakopič. V prihodnem obdobju bodo sledili še bankovci s podobami Primoža Trubarja, Jakoba Gallusa, serijo pa bodo zaključili z izdajo bankovca za pet tisoč tolarjev s podobo znamenite slovenske slikarke Ivane Kobilica. Izdali bodo tudi kovance, stoti del tolarja pa se bo imenoval stotin.

Trda pogajanja s Hrvaško

Pogovori slovenske in hrvaške vladne delegacije pretekli teden v Zagrebu so potekali na stopnji minimuma soglasja, sta na tiskovni konferenci izjavila oba ministrska predsednika, dr. Janez Drnovšek in inž. Hrvoje Šarinić. Obema predsednikoma je uspelo podpisati samo sporazum o plačilnem prometu in finančnem saldu, vsa ostala pereča vprašanja (o ribolovu,

morski meji, prometnih povezavah, slovenski lastnini na Hrvaškem) pa so bila preložena na pozneje, po temeljiti preučitvi za to ustanovljenih meddržavnih komisij. Hrvaška stran je slovensko obvestila, da hrvaški sabor ni pripravljen potrditi od vlad že podpisanega sporazuma o gospodarskem sodelovanju in da bodo v Zagrebu zato sestavili nov predlog.

Liberalci blatili Drnovška na Dunaju

Po premajhni odzivnosti na obtožbe Liberalne stranke Slovenije proti slovenskemu ministrskemu predsedniku dr. Janezu Drnovšku, češ da je v času, ko je bil predsednik predsedstva tedanje Jugoslavije (pred tremi leti), podpisal tajni dokument o omejevanju gibanja oseb v izjemnih situacijah, ki naj bi bil osnova za srbsko ustanavljanje koncentracijskih taborišč v Bosni in Hercegovini, so funkcionarji sicer marginalne Liberalne stranke Slovenije poskušali problem internacionalizirati. Na Dunaju so prejšnji četrtek s pomočjo

avstrijskih svobodnjaških kolegov sklicali tiskovno konferenco, ki pa ni uspela privabiti večjega števila predstavnikov medijev. Na njej so ponovili obtožbe zoper Drnovška in pokazali tudi kopijo tega, po njihovem mnenju, usodnega dokumenta. Poleg predsednika stranke Franca Golje je sodeloval tudi bivši minister Ingo Paš, Danijel Malnešek, vodja poslanskega kluba liberalcev, pa je ob tej priliki udaril tudi po predsedniku Kučanu in ga primerjal s severnokorejskim diktatorjem Kim Il Sun-gom.

Volitve v Sloveniji bodo 6. decembra

Po dolgotrajnem usklajevanju, novih predlogih, nasprotovanju in taktiziranju posameznih strank v slovenskem parlamentu so poslanci prejšnji teden končno sprejeli še zadnji nujno potreben zakon iz volilne zakonodaje in predsed-

stvo Slovenije je že razpisalo volitve za državni zbor (parlament), državni svet in predsednika republike. Te bodo hkrati 6. decembra letos, volitve predsednika republike v drugem krogu pa naj bi bile 20. decembra.

1. srečanje amaterskih gledaliških skupin Koroške

Koroško združenje amaterskih gledaliških skupin je letos prvič priredilo srečanje gledaliških skupin na gradu Krastowitz pri Celovcu. Kdor se prijavi, lahko sodeluje, tako so vabili organizatorji. In za srečanje od 2. do 4. oktobra se je odzvalo kar pet nemško in pet slovensko govorečih gledaliških skupin. Med slovenskimi so bili: SPD „Bilka“ iz Bilčova, skupina Višje gospodarske šole iz Šentpetra, SPD iz Šentjanža, lutkarska skupina iz Šmihela in plesni teater Ikarus, manjkalo je le Gledališče ob Dravi. O novih poteh v amaterskem gledališču je govoril Peter Militarov, režiser iz Slovenije, koreograf Zdravko Haderlap pa o plesnem teateru.

Presenetljivo dobro obiskano srečanje je pokazalo, da je za gledališče veliko

skupinah na dokaj nizki ravni, na nivoju poceni zabave, pri drugih pa spet na zavirljivi polprofesionalni ravni. Nekatere slovenske skupine že nekaj časa ubirajo pot kakovosti z umetniškimi merili, kar je dokaj razveseljivo. In to se je opazilo tudi na gradu Krastowitz.

Na srečanju samem pa so opozorili še na eno zelo pomembno izkušnjo: gledališče so udeleženci sprejeli kot umetnost, ki jo jezik v svojem izrazu in sporočilu sicer lahko ovira, toda nikdar ne predstavlja nepremagljive prepreke, če je kriterij ustvarjanja zgolj umetnost. Spodbudno je, da je bilo tudi predmet obrobni razprav gledališče z vsemi problemi, ki jih prinaša, ne glede na to, če gre za teater v slovenskem ali nemškem jeziku. Končno še ni zaznati

Prizor iz „Maričke“, ki jo pripravlja Plesno gledališče Ikarus

zanimanje, toda pojavile so se tudi stare dileme: kako resno in s kakšnimi kakovostnimi merili je povezano amatersko gledališče kot umetniško ustvarjanje. Ni bilo namreč mogoče spregledati, da je nivo gledališkega dela pri nekaterih

kakšnih posebnih naporov dežele, da bi v vzgojnem in materialnem smislu skrbela za razvoj amaterskega gledališča na Koroškem. To je ugotovljalo več udeležencev s slovensko in nemško govoreče strani...

Heute
im

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

ZSO unterstützt UBW

In einem Brief an Vizekanzler dr. Busek heißt es:

Mit großer Besorgnis verfolgen wir die Diskussion über die weitere Entwicklung der Universität für Bildungswissenschaften in Klagenfurt (UBW). Aus unserer Sicht möchten wir festhalten, daß die UBW eine wichtige Rolle im geistigen Leben unseres Bundeslandes eingenommen hat. Insbesondere die geisteswissenschaftlichen Studienrichtungen (Geschichte, Pädagogik, Germanistik, etc.) haben bedeutende Forschungsergebnisse geliefert, die fruchtbar auf das gesellschaftliche Leben im Lande eingewirkt haben.

Man kann mit vollem Recht darauf hinweisen, daß sich das Klima im Lande gerade durch

die BWU wesentlich verbessert hat.

Es ist uns ein Anliegen, auf diese Tatsache hinzuweisen.

Die slowenische Volksgruppe in Kärnten hat durch das Wirken der UBW sehr viel gewonnen. Die Frage des Zusammenlebens von Minderheit und Mehrheit wurde entmotionalisiert und auf eine neue Ebene gestellt. Die Studienrichtung Pädagogik hat z.B. (nicht nur für Kärnten) wichtige wissenschaftliche Grundlagen für das Zusammenleben von Minderheit und Mehrheit geliefert.

Gerade in einer Zeit erneuter nationalistischer Exzesse im Südosten Europas, aber auch im Ost- und Westeuropa, scheint es uns unverständlich, daß in Klagenfurt jene geisteswissenschaftlichen Studien-

Selani v sezono že z drugo premiero!

Silno pridni so v Selah – ni kaj reči. Še ni dolgo, kar je selška madež švigala po odru s „Salonom Exponom“, v soboto zvečer pa je že nekoliko bolj izkušena igralska skupina pokazala, kaj zna.

Pavliha in Mica je naslov niza skečev po besedilu Auranda Harrisa, ki se je naslonil na tipizirane osebe commedie dell'arte, ljudskega gledališča, ki je doseglo največji razmah v času italijanske renesanse in nekoliko kasneje osvojilo vso Evropo. Še danes živi v gledališču nekaj tipov tedanje komedije – Harlekin in Kolombina, Poirot, v Avstriji je še živ Kasperl, pri Slovencih pa Pavliha. Tudi Dundo Maroje, ki smo ga videli v Celovcu (Mestno gledališče ljubljansko), izvira iz te tradicije, prav tako kot komedije Carla Goldonija in – kot višek Molière.

Ta zvrst komedije je v svoji osnovi, milo rečeno, prostaška. In tudi v Selah seveda niso mogli mimo grobsti in makaber situacij, če so hoteli ostati zvesti izvirniku. Palica je ves čas pridno udrihala po hrbtiščih in njihovih koncih in vislice so še bolj sugerirale nasilje kot slikovit pretep. „Pa se menda ne bo zares obesil,“ je zaskrbelo mamico v dvorani. Ni se, in olajšanju je sledil smeh. Ali pa: Pavliha zabriše meni nič tebi nič poscanega in vpijočega otroka skozi okno, rekoč: Vsak oče bi rad vrgel

svojega otroka, ko joka, skozi okno. Jaz sem to storil. (Mame so verjetno ob joku vse navdušene?)

Šalo vstran – kar je bilo pri tej novi predstavi poglavito, je za koroške odre skoraj neverjetna telesna sproščenost nekaterih mladih igralcev. Martin Dovjak v vlogi Pavlihe je neprestano v akciji, uprizoril je pravcato solo plesno revijo in popolnoma smo mu verjeli norčavega filozofa in podjetnega lenuha. (Mica: Kako

pretkan vrag. Suhoparnega policaja in malo usekanega krvnika je odlično zaigral Herman Oraže, konja Hektorja je zelo simpatično odplesala Katja Roblek. Tanja Mak je kot zdravnik bila tako prizadevna, da smo se čudili, kako da je pacient še živ.

Seveda je režiral Franci Končan in poleg tega, da je treba poudariti strokovnost ustvarjenega, ne morem mimo hvale, kako se kontinuirano delo obrestuje. Mislim, da je

lahko narediš toliko neumnosti v enem samem dnevu? Pavliha: Zgodaj vstajam.)

Velik napredek v svoji igralski „karijeri“ je pokazal tudi Dani Dovjak v vlogi psička Bobija, na katerega je prenesen tip obveznega služabnika te zvrsti komedije. Mica, Pavlihova družica, je bila gospodinjsko-materinsko zaposlena Silvija Male, huda kot osa, Toni Stern je bil zmedena potujoča enciklopedija, izrazito komičen profesor in v drugi vlogi

potrebno veliko pedagoškega čuta in znanja, da pripelješ igralce tako daleč, da postanejo kreativni na odru, da jim vloga postane raziskovalni objekt.

Tipizacija giba (in verjetno tudi delež pri sproščenosti igralcev) je delo Gordane Schmidt, sceno in kostume je zasnovala Breda Varl, lektorica je bila Ana Mlakar, dobri duh organizacije pa Milka Olip.

Sonja Wakounig

Koroška-nemška in slovenska imena

Institut za jezikoslovje pri celovški univerzi je v septembru t. l. izdal zajeten zvezek pod geslom Kärnten-deutsche und slowenische Namen. V njem so na znanstven način obdelana krajevna imena, imena voda gora in hribov, topografske besede v krajevnih imenih in nastanek oz. razvoj teh imen. Imena so razvrščena pregledno po abecedi v slovenski in nemški izvedbi, posebej so obdelana imena slovenskega in nemškega izvora, imena, ki so predvedena iz

enega ali drugega jezika, in imena, ki so si v slovenskem in nemškem jeziku različna.

Ob zagotovo tisoč ali več imenih pa je v zvezku navedenih tudi tistih 91 krajevnih imen, ki naj bi po ureditvi o dvojezičnih krajevnih napisih iz leta 1977 označevala kraje z mešanim prebivalstvom.

Zvezek, ki je izšel kot dvajseti letnik Avstrijske družbe za preučevanje imen, je s sodelavci pripravil in uredil prof. dr. Heinz Dieter Pohl.

richtungen, die eben für die Bewältigung solcher Exzesse wichtige Forschungsgrundlagen lieferten, eingestellt werden sollten.

Wir leben am Rande nationalistischer Krisenherde, die noch lange nicht überwunden sein werden. Die Frage des Zusammenlebens ist aber auch ein europäisches Problem.

Daher meinen wir, daß die UBW in Klagenfurt mit ihrer engen Kooperation im Alpen-Adria-Raum, wichtige Lösungsmodelle für das Zusammenleben in einem zukünftigen Europa liefern wird.

Voraussetzung hierfür aber ist, daß die UBW in ihrer Entwicklung nicht eingeschränkt wird, weder im Bezug auf die Studienmöglichkeiten noch bezüglich der Studiengänge.

Die geisteswissenschaftlichen Studienrichtungen haben einen wichtigen Beitrag zu geistigen Öffnung des Landes

geliefert. Sowohl durch die Forschung als auch durch die Ausbildung der Studenten.

Wir würden es sehr bedauern und es wäre für das geistige Klima im Lande fatal, wenn Provinzialismus a la Haider und KHD wieder das alleinige Sagen im Lande hätten.

Slowenischkurse beim BFI

Das Berufsförderungsinstitut organisiert auch heuer Slowenisch-Intensivkurse für Arbeitslose und Arbeitssuchende. Diese Kurse sind auch für Frauen, die einen Wiedereinstieg ins Berufsleben anstreben und vielleicht einige Jahre wegen der Kinder zu Hause geblieben waren, empfehlenswert.

Der Anfängerkurs beginnt am 12. Oktober und dauert bis 18. Dezember 1992, der Fortgeschrittenenkurs am 11. Jänner 1993. Für alleinstehende Mütter mit Kleinkindern ist

Daher ersuchen wir Sie, sehr geehrter Herr Vizekanzler, Ihre Pläne bezüglich der Einschränkungen von Studienmöglichkeiten bzw. des Auslaufens von Studiengängen an der UBW Klagenfurt auch im Lichte unserer Argumente zu überdenken und zu revidieren.

auch eine finanzielle Hilfe für die Kinderbetreuung vorgesehen.

Die Slowenischkurse beim BFI sind außerordentlich intensiv und schon nach dem ersten Kurs haben die Teilnehmer solide Kenntnisse für den Alltagsgebrauch, wobei besonderes Augenmerk auf die Kommunikation im Parteienverkehr gerichtet ist.

Interessenten sollen sich bei ihrem Betreuer am Arbeitsamt melden, wo sie weitere Informationen erhalten.

Slovenski
vestnik
čestita!

Gospo **Miri Prušnik** iz Čahorč za rojstni dan;
gospodu **Tomažu Ogrisu** iz Tuc za rojstni dan;
gospodu **Francu Wedenigu** iz Celovca za rojstni dan;
gospo **Mili Weiss** iz Celovca za rojstni dan;
gospo **Mariji Mohar** iz Gluhaga lesa za rojstni dan;
gospo **Mici Jug** z Borovnice za rojstni dan;
gospo **Marti Dovjak** s Kota za rojstni dan;
gospo **Mici Čertou** in gospo **Urši Mautz** s Šajde za osebna praznika;
gospo **Tereziji Frantar** iz Mlinč za rojstni dan;
gospodu **Francu Kuharju** iz Črgovič za rojstni dan;
gospodu **Nantiju Pristovniku** iz Sel za rojstni dan;
gospodu **Franciju Sternu** z Rebrce za rojstni dan;
gospo **Mariji Jerlich** za rojstni dan;
gospo **Marici Oraže** iz Sel za dvojni praznik;
gospo **Mariji Jantschko** iz Prible vasi za rojstni dan;
gospo **Neži Slanove** iz Mohlič za rojstni dan;
gospodu **Francu Šimencu** iz Vudmata pri Podravljah za rojstni dan;
gospodu **Martinu Komarju** iz Kazaz za rojstni dan;
gospo **Marici Rudolf** iz Konovec za rojstni dan;
gospo **Ani Ogris** iz Bilčovsa za rojstni dan;
gospodu **Francu Schlieserju** iz Šmarjete pri Pliberku za 90. rojstni dan;
gospodu **Francu Bogataju** z Lasinj za rojstni dan.
Milici in **Marjanu Gallebovima** se je rodil tretji sinček, Fabian. Iskreno čestitamo!
Dr. Franci Zwitter bo praznoval rojstni dan! Vse najboljše in na mnoga leta!

**Naročite
in širite
„Slovenski
vestnik“**

Mladi „Miklavž“ se predstavlja

„Na pobočju zeleno zasanjanih hribov Gur, na tistem delu, kjer si je strmina vzela hip za oddih...“ tako, kar nekoliko poetično, predstavlja mladi Hanzi Ogris-Miklavž Bilčovs in svojo gostilno v njem v ličnem dvojezičnem prostoku. Poleg tega so novost v gostilni tudi bogati jedilniki v treh jezikih, tako kot napis na gostilni, v nemščini, slovenščini in italijanščini. To pa še ni popolna podoba Miklavževe

gostilne. Poleg vseh mogočih standardnih jedi in specialitet Vas postrežejo tudi s pravo domačo pojedino: predjed – sirnati krap, glavna jed – rožanska juha, domači mavžl, krvavica, prekajeno domače meso z zeljem, poobede – kvočni krap ali domači „fancut“ ali orehov rogliček. Za res okusno pripravljeno jed v kuhinji poskrbijo mama Miklavžinja Katarina, žena Lizi in Ogrisova Hani. Dober tek!

Učitelji in študenti na Univerzi v Celovcu v zvezi z nameravano okrnitvijo dejavnosti in študijskih smeri vsem kolegom, dijakom, staršem, javnim delavcem in koroškemu prebivalstvu sploh nastavljajo sledeč

POZIV

Spoštovani kolegi, spoštovane kolegice!

Univerza v Celovcu je trenutno izpostavljena neverjetnemu znanstvenopolitičnemu izsiljevanju in Vas zaradi tega poziva k solidarnosti.

Zadnje čase se širijo različni namigi in govori, da namerava Ministrstvo za znanost in raziskovanje urediti 'redimenzioniranje' Univerze za izobraževalne vede. Sredi septembra je imenovano ministrstvo preko medijev in drugih sredstev objavilo pismo verzijo o tem načrtu ('konceptu'). Cilj takšnega 'redimenzioniranja' je brezobzirna in nelogično utemeljena ukinitve večjega dela študijskih smeri s področja humanističnih ved (med drugim študija zgodovine, geografije, filozofije, pedagogike, matematike). Namesto teh študijskih smeri pa je predviden razvoj smeri na področju ekonomije in informatike.

Hkrati je bilo sporočeno, da bo zvezni minister Busek na posebni, časovno že določeni tiskovni konferenci 12. oktobra obvestil javnost o svojih odločitvah v zvezi s predvideno 'reformo'. Učitelji in študentje na naši univerzi z vso odočnostjo zavračamo po eni strani strategijo negotovosti, po drugi strani pa strategijo nesprejemljivega vsebinskega zoženja (prikrajšanja) in nenadnega časovnega pritiska.

Za univerzo v Celovcu, ki je od vseh drugih univerz že v zadnjih letih najbolj občutila legitimacijski pritisk in ki je bila vedno odprta za diskusijo o novih konceptih in spremembah, je takšno ravnanje poniževalno. Univerza je s tem oropana temeljnih načel univerzitetne avtonomije in demokratičnega sodelovanja. Gre za načela, ki naj-

poprej zahtevajo solidarnost kolegov in kolegic. Pod pretvezo nekega vseavstrijskega prestrukturiranja študijev s posebnimi težišči pa želi ministrstvo na najmlajši in najmanjši univerzi postaviti zgled, po katerem naj bi potekala univerzitetna reforma.

Vse absolvente in absolventke pozivamo k solidarnosti, da izrazijo protest proti takemu nezaslišanemu ravnanju in se s tem pridružijo protestu celovške univerze.

Pozivamo učitelje in učiteljice, da ne dopustijo, da bi na celovški univerzi ukinitve izobraževanja, ki je mnogim omogočilo zaposlitev. Že sedaj kaže, da bo čez nekaj let primanjkovalo učiteljev in učiteljic za srednje in višje šole. Neznosno bi bilo, če učitelji in učiteljice ne bi imeli/e več možnosti za nadaljnje šolanje in izobraževanje na celovški univerzi.

Ravno tako pozivamo starše in dijake, da resno razmislijo o posledicah ukinitve študijskih možnosti. Predvsem dijaki iz socialno šibkejših slojev bi utrpeli hudo škodo, ker zaradi finančne obremenitve ne bi mogli študirati zunaj Koroške.

Ukinitve študija humanističnih in družbenih ved pomeni hkrati veliko izgubo študijskih kombinacij z drugimi smermi, ki bi ji sledile še nadaljnje ukinitve.

Pomagajte nam, da preprečimo te usodne korake in načrte. Svoj pismeni protest pošljite na naslove sledečih ministrov: Dr. Erhard Busek, Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung, Minoritenplatz 5, A-1014 Wien; Dr. Rudolf Scholten, Bundesministerium für Unterricht und Kunst, Minoritenplatz 5, A-1014 Wien; Dr. Michael Ausserwinkler, Bundesministerium für Gesundheit und Sport, Radetzkystraße 2, A-1030 Wien.

Prepis oz. kopijo Vašega protestnega pisma posredujte tudi nam na sledeči naslov: Aktionskomitee zur Verteidigung der Universität Klagenfurt, Universitätsstraße 65-67, A-9022 Klagenfurt/Celovec oz. FAX: 0463/2700-100.

OBZORNİK

Ross Perot spet kandidira

NEW YORK (Reuter) – V ameriško predvolilno tekmo se je ponovno vključil tekšaški milijarder Ross Perot, ki je od svoje kandidature odstopil sredi julija. Tedaj je imel precej možnosti za uspeh, po ponovnem vstopu pa mu javnomnenjske raziskave napovedujejo kakih 17 odstotkov glasov, demokratiški kandidat

Bill Clinton vodi s 43 procenti, George Bush pa naj bi jih prejel 32. Odločitev Perota naj bi bila posledica nezadostnih programov obeh vodečih predsedniških kandidatov na ekonomskem področju, saj je prav on v času dojučljske kampanje volilcem obljubljal ozdravitev obolelega ameriškega gospodarstva in preko njega tudi ameriške družbe.

Čosić in Tudjman v Ženevi

ŽENEVA (AFP) – Hrvaški predsednik Franjo Tudjman in predsednik samozvane Zvezne republike Jugoslavije sta se prejšnji teden na pritisk sopredsednikov konference o Jugoslaviji lorda Owna in Cyrusa Vancea sestala na evropskem sedežu Združenih narodov v Ženevi. Podpisala

sta sporazum o umiku jugoslovanske vojske z otoka Prevlaka, od koder je tolkla po Dubrovniku, o obnovitvi prometa po cesti „bratstva in enotnosti“ med Zagrebom in Beogradom ter o vračanju razseljenih oseb na vsa okupirana področja na Hrvaškem. Da bo sporazum uresničen, ne verjamejo niti največji optimisti.

Po prvem krogu vodi Ion Iliescu

BUKAREŠTA (AFP) – V prvem krogu predsedniških volitev v Romuniji je največ glasov zbral sedanji predsednik in vodja Nacionalne fronte demokratične rešitve Ion Iliescu, ki je leta 1989 vodil upor proti diktatorju Nicolau

Ceausescu. Njegov glavni protikandidat, vodja liberalne romunske Demokratske konvencije, Emil Constantinescu je dosegel dobrih 31 odstotkov glasov. Oba se bosta ponovno pomerila v drugem krogu 11. oktobra.

Zima se bliža ...

Bosanski predsednik Alija Izetbegović je v skrbi za svoje ljudstvo že predlagal ustavitev bojev v Bosni in Hercegovini. Izčrpano ljudstvo brez poprejšnje vsaj delne normalizacije razmer (oskrbe s hrano, zdravili, zagotovilom proste komunikacije za gorivo in kurivo, električne energije in mnogočesa drugega) zime ne bo preživel. Čeprav leži Bosna na jugu Evrope, ima vsaj njena notranjost celinsko podnebje, torej poleg vročega poletja tudi zelo mrzle zime. K temu pa prispeva še hribovitost in v zimi težka dostopnost do posameznih krajev.

jonsko mesto. V moderno zgrajenih mestnih predelih s po sto tisoč prebivalci ni nikakršnih peči na trdo gorivo. Ogrevanje je centralno na olje ali zemeljski plin. Tega pa zaradi blokade ne dobivajo več. Liter bencina na beograjskem črnem trgu stane že 7 mark. Po drugi strani pa tudi Beogradu, kot tudi drugim srbskim mestom (Niš, Kragujevac, Novi sad, Kruševac, Valjevo), grozi lakota. Čeprav naj bi bilo hrane na podeželju dovolj, pa ta ne more do mest. Prometne vezi so ob pomanjkanju goriva vse redkejšje.

Miloševićovo geslo „heroizem in dostojanstvo v siromaštvu“ ne bo več držalo dolgo. Kako dolgo bo še kupoval socialni mir s tiskanjem denarja, katerega vrednost sproti izniči vrtoglava inflacija? Srbi v Bosni in v Kninski krajini pričakujejo, da jih bo preko zime hranila matica, ta pa še sebe ne bo mogla prehraniti in ogrevati.

Opozicija odkrito podpira Paniča, tudi ljudstvo je v veliki meri zanj. Miloševićev je še privilegirani srbski državni aparat, policija in vojska. ZDA in evropski zavezniki želijo Miloševića spraviti na kolena. Sam verjetno ne bo odstopil. V tej zimi, ob tretji obletnici Temišvara, se lahko zgodi krvavi Beograd. **J. R.**

Komisariat za begunce pri Združenih narodih že napoveduje smrt preko 100.000 prebivalcev zaradi podhranjenosti in mraza. Sedanja ustavitev spopadov bi njihovo smrt morda lahko še preprečila.

Predsednik vlade samozvane Jugoslavije Milan Panić, ki je kljub svojemu klovnovstvu na srbski strani še najbolj pozitivna osebnost, je OZN oz. njenemu generalnemu sekretarju Butrosu Galiju že poslal prošnjo, naj iz embarga proti Jugoslaviji (Srbiji in Črni gori) izvzame prepoved nakupa kuriva, ki je nujno potrebno za preživetje zime v Srbiji in tudi v Črni gori.

Beograd je en in pol mili-

Datum	Kraj	PRIREDTVJE	Prireditelj
Sreda, 7. 10. 20.00	Knjižnica Delavske zbornice v Celovcu	Brückenschläge – branje iz hrvaške, srbske in slovenske literature	
Sreda, 7. 10. 20.00	Kulturni dom na Radišah	Plesni tečaj – vodi Gregaj Krištof; prijave sprejema A. Lampichler, tel. 0463/39 26 13	SPD „Radiše“
Petek, 9. 10. 19.00	univerza šotor ATIK v Celovcu	Praznovanje ob prvi obletnici TANGA nastopajo: „Szelkialto“ iz Madžarske, Broadlahn iz Štajerske, DJ Samir	
Sobota, 10. 10. do sob., 17. 10.	Trst, Gorica, Štandrež	5. koroški kulturni dnevi na Primorskem	KKZ, Slov. prosv. Trst, Kat. prosv. Gorica
Nedelja, 11. 10. 15.00	Gemeinschafts-haus Mostič (Brückl)	Ponižani in razžaljeni – koncert MePZ Rož iz Šentjakoba	Župnija Mostič in obč. referat za kulturo
Nedelja, 11. 10. 7.00	zbirališče pri Rieplnu v Podpeci	Pohod na Peco – povratek okrog 14.00. Sledijo kombinirane Dart igre pri Peršmanu	SPD „Zarja“
Nedelja, 11. 10. 20.00	Mestna hiša v Velikovcu (Neue Burg)	Srečanje v oktobru nastopajo: Sentruperški kvartet in vokalno-instrumentalna skupina „Lipa“	
Ponedeljek, 12. 10. 20.00	v Modestovem domu v Celovcu	Diskusija – 20-letnica Ortstafelsturme – smo se kaj naučili? Diskutanti: dež. glavar dr. Zernatto, dr. Karl Stuhlpfarrer, dr. Manfred Novak, udeleženec podiranja tabel	Naš tednik
Torek, 13. 10. 18.00	v Domu v Tinjah	Slovenščina za začetnike 1. del. Vodi: rav. Mirko Srienc	Dom v Tinjah
Četrtek, 15. 10. 18.00	v Domu v Tinjah	Slovenščina za napredujoče , 1. del. Vodi: rav. Mirko Srienc	Dom v Tinjah
Sobota, 17. 10. 19.30	v farni dvorani v Železni Kapli	20. srečanje štirih pevskih zborov: MPZ „Vasilij Mirk“ iz Proseka-Kontovela, (Italija), MPZ „Bratov Milavec“ iz Brežic, MPZ „Svoboda“ iz Stražišča pri Kranju in MPZ „Zarja“ iz Železne Kaple	SPD „Zarja“
Sob in ned., 17. in 18. 10. Juenne 13.00	Odhod izpred v Globasnici	Ogled „snežnih jam – Raduha“ – srečanje s prijatelji iz Slovenije in Trsta. Prenositev v Koči na na Loki	SPD Celovec
Sobota, 24. 10. 20.00	v Kulturnem domu v Ledincah	Caritas in naša pomoč predava: Peter Quendler z diapozitivi	SPD Jepa-Baško

RAZSTAVE

CELOVEC

– **Rudniški muzej** – Kinkstraße 6, Kolumb ob Vrbskem jezeru (do 31.10.)

Deželna galerija – Razstava del Güntherja Domeniga (otvoritev v sredo, 7. 10. ob 19.00) – do 1. 11.

Galerija v mestni hiši – Classical american graffiti writers and high graffiti artists (do 31. 10.)

Hiša umetnikov – Thomas Zaunschirm: Drau Grau Schön, Kolumb prekriža koroško meglo

– **Mestna hiša**, mala galerija – Roman Veras, Ljubljana

PLIBERK

– **Galerija Werner Berg**

(vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 16. ure).

BOROVlje

– **Puškarški muzej** – (do 26. oktobra)

MARIBOR

– **Pokrajinski muzej** – Slovenska nacionalna razstava 1992 „Anton Martin Slomšek“ (do 28. 11.)

Slovenija na celovškem sejmu „Componenta '92

Na celovškem sejmišču bo od 7. do 10. oktobra t. l. potekal drugi strokovni sejem proizvajalcev komponent in posameznih delov za sestavljanje in proizvodnjo sistemov pod naslovom Componenta '92. Na njem bo razstavljal 101 razstavljalcev iz Avstrije, od tujih 122 pa je najmočnejše zastopana Slovenija s 47 razstavljalci. Predstavili bodo svoje izdelke s področja metalurgije, strojegradnje, elektronike in elektrotehnike, telefonije in še mnogo zanimivega kot popolne izdelke ali pa samo posamezne komponente in dele za večje sisteme. Med razstavljalci so velika podjetja kot npr. Iskra, TAM Maribor, Železarna Jesenice, veliko pa je tudi mladih podjetij in zasebnih obrtnikov.

Na tiskovni konferenci v Celovcu so predstavniki

Gospodarske zbornice Slovenije in regijske zbornice Kranj predstavili poleg asortimanov tudi sedanjo gospodarsko podobo v Sloveniji. Poudarili so, da je slovensko gospodarstvo sicer v velikih težavah (izguba trgov v nekdanji Jugoslaviji, prestrukturiranje gospodarstva), vendar pa se že kažejo nekateri pozitivni trendi. V sedmih mesecih je izvoz znašal 2,3 milijarde dolarjev, kar je za tri odstotke več kot v pretekloletnem enakem obdobju. Zelo pomembno pa je, da se je izvoz povečal predvsem v razvite države, in to kar za 30%. V zunanjetrgovinski menjavi je na prvem mestu Nemčija, sledijo pa ji Italija in Francija, četrta pa je Avstrija, tako po uvozu kot izvozu. Slovenski presežek v mednarodni trgovini znaša trenutno kar 122 milijonov dolarjev.

Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jože Škoberne je spregovoril tudi o strukturnih spremembah in lastninskem preoblikovanju v gospodarstvu. Procentualno se naglo večja število zasebnih podjetij in tudi mešanih.

V podjetjih z udeležbo tujega kapitala v tem času dela že vsak deseti zaposleni Slovenec, delež te proizvodnje pa je 16 procenten.

Slovenska podjetja bodo razstavljala na prostoru E 25 v hali 5. Z veseljem pa pričakujejo tudi Vaš obisk!

Jože Rovšek

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 7. 10. Glasbena sredo.

Večerna 21.05-22.00 100-letnica rojstva Luke Kra-molca

Četrtek, 8. 10. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 9. 10. Andrej Kokot – Čujte, zvonovi zvone

Sobota, 10. 10. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 11. 10.

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Florian Zergoi, Kazaze)

18.10-18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 12. 10. 10. Oktobor – deželni praznik za vse Korošce?

Torek, 13. 10. Partnerski magazin

Na 28. srečanju o varnosti v gorah

V soboto, 3. oktobra, je bilo v Višprijah/Weißbriach 28. srečanje planincev treh dežel – Furlanije – Julijske krajine, Koroške in Slovenije – pod pokroviteljstvom Avstrijskega Alpenvereina.

Ta srečanja imajo poleg družabnosti predvsem delovni značaj z namenom, da se na območju teh treh dežel kaj stori v prid planinstvu. Tako je bilo v tem smislu že mnogo storjenega. Naj samo omenimo nekaj teh dosežkov. Ureditev poti prijateljstva, uresni-

čitev narodnega parka Visoke Ture, izdaja vodičev za Pot prijateljstva, turno smučanje in zaščiten naravna območja, izdaja slovarčka v treh jezikih na temo Planinstvo za sporazumevanje med planinci itd...

Naslov teme tokratnega srečanja je bil Varnost v gorah. Za to priložnost je Avstrijska gorska reševalna služba izdala brošuro Alpin Ratgeber/Svetovalec v gorah.

Številne nesreče v gorah obvezujejo, da je treba vsekakor več storiti za varnost. Zastopniki treh dežel so bili pri

tem enotnega mnenja, da sta predvsem neizkušenost in precenjevanje lastnih moči vzrok za nesreče, in zato menili, da je treba ukrepati na ta način, da čim več ljudi vključujejo v planinska društva, kjer prejmejo ustrezna pojasnila in nasvete, kako se je treba vesti v gorah. V Sloveniji na primer že v šolah ustanavljajo planinska društva in tako že šolarje in dijakke uvajajo v gorniško usposabljanje, kar je rodilo že lepe uspehe. Res škoda, da na slovenski gimnaziji v Celovcu nimajo razumevanja za to zvrst dejavnosti, ki ima vsekakor globok smisel za oblikovanje plemenitega človeka – idealista gornika.

Naslednjega dne je bil še izlet na planino Napal Alm, ki pa ga je žal motilo deževje.

L.U.

Protest EL

Presednik Enotne liste Andrej Wakounig je javno protestiral proti kriminalizaciji obrtnikov in lastnikov hiš, ki morajo kot prehodno rešitev brez odloga urediti greznice, čeprav je v dolgoletnem času načrtovana kanalizacija. V nekaterih občinah so priprave za kanalizacijo že zaključene, zato je samo začasno urejanje greznic veliko finančno breme. „Če se bosta sindikat in trgovska zbornica začela boriti proti tej zahtevi, ju bomo v vsem podprli,“ je izjavil Wakounig.

Manjšinski zakon

Slovenski minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber ter madžarski minister za kulturo in prosveto dr. Andrasfalvy sta v Budimpešti podpisala sporazum o kulturnem, izobraževalnem in znanstvenem sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko. Slovenski minister pa se je sestel tudi s predstavniki prekmurskih Madžarov in porabskih Slovencev.

Dr. Gaber je mnenja, da se Madžari zavedajo, da je Slovenija naredila precej več za manjšine kot oni. Ob srečanju s porabskimi Slovenci je povedal, da je vesel njihovega optimizma, ker so v zadnjih letih napredovali za nekaj korakov, res pa je, da so še daleč od dvojezičnosti takega tipa, kot ga imajo Madžari v Sloveniji. Madžarskega ministra je dr. Gaber opozoril na to, da naj država zagotovi denar za delovanje slovenskih institucij, po drugi strani pa je obljubil pomoč porabskim Slovincem, učbenike in literaturo, ki jo potrebujejo.

Ministra dr. Gabra so seznanili tudi s pripravami na sprejem šolskega zakona na Madžarskem, ki bo opredeljeval tudi šolstvo manjšin.

Vestnikov izlet '92 v OPATIJO

Program potovanja in bivanja v Opatiji:

Petek, 9.10.

do 8.15 – pobiranje udeležencev na domačih vstopnih postajah
08.15 – odhod iz Kožentavre preko Ljubelja, Ljubljane in Ilirske Bistrice
12.30 (ca) prihod v hotel Opatija
13.00 – kosilo, popoldne prosto za počitek in sprehode
19.00 – večerja

Sobota, 10. 10.

8.00 do 9.00 – zajtrk
10.00 – odhod z ladjo v Rabac, prosto
15.00 – odhod proti Opatiji
17.00 – povratek v Opatijo
19.00 – svečana večerja in nato glasba za ples

Nedelja, 11.10

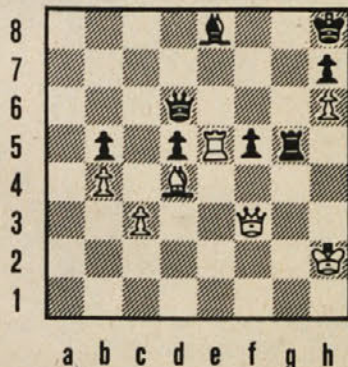
8.00 do 9.00 – zajtrk, prosto
12.00 – kosilo
13.00 – odhod domov

Vsi prijavitelji ste prejeli pismena obvestila s programom in voznim redom avtobusov. V kolikor bi se pojavile kakršnekoli nejasnosti, se obrnite na upravo Vestnika, Milka Kokot, tel. 0463/51 43 00-40. Rada Vam bo posredovala potrebne informacije. Na veselo svidenje!

Vodstvo Vestnikovega izleta '92

ŠAHOVSKA NALOGA

Šahovska naloga št. 105

Duras – Spielmann/
San Sebastian 1911

Tudi v partijah starih vele-mojstrov so se dogajale zanimive kombinacije. Ena takih je tokrat pred reševalci. Za nevarnost na diagonalah a1-h8 ima črni proti igro po h liniji. Beli, ki je na potezi, je pred nalogo, kako zaščititi kralja in aktivirati vso moč črnopoljnemu lovcu na polju d4. Enaka naloga pa je tudi pred reševalci!

RAZSTAVLJENA KRIŽANKA

S	P	A
S	O	D
V	A	

K	A	
M	A	R
O	R	M

N	J	E
A	Z	O
R	E	N

D	A	
L	Z	
E	T	I

O	S	T
V	A	A

P	R	S
S	O	O
K	O	R

R	K	
U	L	A
D	E	R

J	K	A
A		J
		D

N	T	E
I	K	A
K	A	

V	A	L
K		O
O	Z	

I		
R		S
I	A	N

S	L	O
R	O	D

Ploščice, ki so narisane levo od praznega lika, razvrstite v prazen lik tako, da boste dobili običajno simetrično križanko. Če vam križanke ne bo uspelo sestaviti s prepisovanjem, ploščice razrežite. sestavil Jože Petelin

TRIBUNA BRALCEV

„Arbeitsfreier 10. Oktober-nicht nötig!“

Man darf erstaunt darüber sein, mit welchem, sich regelrecht überschlagenden Eifer, nun auch hiesige Politiker, Zeitungen und sonstige Institutionen, auf „jenen Zug aufgesprungen“ sind, den zuvor schon „andere Kreise“, unterstützt von einer Tageszeitung, zum Rollen gebracht haben! Aber es ist geradezu lächerlich, weil nun „jeder Mitfahrer“ meint, den jeweils anderen Aktivisten im Demonstrieren „echten“ Kärntentums und „echtem“ Heimatbewußtseins, unbedingt noch überbieten zu müssen! „Bravo, das ist eine großartige Initiative“ – meinte dazu unlängst eine unserer Zeitungen. Wirklich? Das meine ich nicht! Ich glaube vielmehr, daß überhaupt kein „tatsächlicher“ Bedarf besteht, den 10.10. künftig alljährlich (statt bisher nur alle 10 Jahre zu „runden Jubiläen“) generell zum „Feiertag“ zu machen! Denn der, bei weitem überwiegende Teil der „Gedenkfeiern“ fand schon bisher immer am Abend des 9. Oktobers statt, weshalb es jedem daran interessierten Bürger auch schon immer möglich war, daran teilzunehmen! „Was“ werden die Bürger an einem zusätzlich „freien“ 10.10. also zusätzlich „feiern?“ Die einen werden sich ausschlafen, oder pfuschen, die anderen werden Ausflüge machen (u.a. wahrscheinlich auch ins benachbarte Slowenien und Friaul), oder Verwandtschaftsbesuche absolvieren usw. Den nun „zur Unterschriftenleistung“ aufgeordneten Bürgern dürfte es nämlich großteils (wie übrigens auch bei allen sonstigen Feiertagen!) völlig egal sein, warum diverse Initiatoren und deren „Mitläufer“ jetzt plötzlich einen weiteren „Ruhtag“ im Jahr einfordern (was stets populär ist und macht!) und wie jene das „begründen!“ Eine solche Unterschriftenaktion, wobei es sich überhaupt nicht um den 10. Oktober handeln müßte, wird daher immer und überall, rege Unterstützung finden! Das zu betreiben, oder auch „aufspringend“ mitzubetreiben, dürfte wiederum eher aus „eigennützlichen“ Überlegungen resultieren! (z.B. bei Zeitungen: ob es den Verkauf und somit deren Auflagen erhöhen könnte – bei Politikern ob das deren „Ansehen“ steigern und auch in vermehrten Wählerstimmen seinen Niederschlag letztlich bestimmt „in die Knie gehen!“) mag zwar gut zu begründen sein, ist und bleibt aber höchst unpopulär! Zudem kommt immer (was gemachte Erfahrungen in der Vergangenheit unzählig oft bewiesen) daß sich in diesem Lande Jeder (und so finden könnte.) Bei einer so unmöglichen Aktion aber nicht dafür sein, wie z.B. aus „ganz anderen Überlegungen“ die Industriellenvereinigung und Handelskammer (beide werden aber mit auch „jede Privatperson“) der da nicht dafür ist, was immer auch „vordergründig“ mit dem 10. 10. „in Zusammenhang ste-

hend“ öffentlich abgehandelt wird – mit Sicherheit damit zu rechnen hat, sofort gröblichsten Unterstellungen, Verdächtigungen und Schmähungen ausgesetzt zu sein! (anonyme Brief, Telefonate, Anpöbelungen in Lokalen usw.) Diese total überflüssige Aktion verlangt daher, ansich automatisch, „die Gleichstellung“ aller Institutionen und Bürger im Lande, somit also das Diktat = gleich Diktatur! – oder aber man nimmt ganz bewußt, also voll beabsichtigt, in Kauf, daß „diese Gleichstellung“ (quasi zwangsverordneter) „Einheitsbrei der Meinung“ zu gestellten Thema) weder auf deutscher noch auf slowenischer Seite, „solcherart“ ablaufen wird! Da man eben nur zu gut weiß, daß dem SO sein wird, nimmt man also die eintretende Wahrscheinlichkeit des „neuen Aufreißen von Gräbern“ zwischen den Landesbürgern und auch Nachbarn scheinbar gerne hin! Denn zum Anderen stand kürzlich in einer der hiesigen Tageszeitungen zu lesen, warum die Initiatoren und Befürworter eines neuen 10. Oktober-Feiertages u.a. galuben, daß die Kärntner „Flagge zu zeigen“ und auch „Heimatbewußtsein“ zu demonstrieren „haben“.

1.) im ehemaligen Jugoslawien tobt ein mörderischer, von nationalen Kräften auf allen Seiten geschürter Bürgerkrieg! (daher also „Feiertag“ in Kärnten)

2.) unser direkter Nachbar Slowenien, ebenfalls mit neuem Nationalbewußtsein, liebäugelt mit dem Kärntner Fürstenstein und dem Herzogstuhl als nationale Symbole! (deshalb brauchen wir in Kärnten einen zusätzlichen „arbeitsfreien Tag!“)

3.) die holländische „Stiftung für historische Wissenschaften“ will (??) Kärnten überhaupt mit Slowenien in einem Staat Noricum zusammenspannen, um eine ethnisch homogene Einheit zu schaffen! (auch das ist Anlaß, in Kärnten arbeitsfrei „gefeiert“ zu werden!) Jetzt wissen wir also die drei Hauptpunkte, warum wir künftighin zwangsbeglückt, noch einen Feiertag im schon „feiertagsgeschwängerten“ Jahreslauf dementsprechend zu „nützen“ haben werden! (wer's glaubt wird selig – wer's nicht glaubt und nicht untätig annimmt, kommt in die Hölle!) Ich sage aber ergänzend, noch etwas ganz deutlich und kühl: Wirklich „überzeugtes“, somit „echtes“ Staats- und Heimatbewußtsein bracht sicherlich keinen „freien Tag“, um sich zu demonstrieren – und hat es in keiner Weise „nötig“ erst verordnet werden zu müssen! Ich werde sicherlich NICHT unterschreiben! Mir kann und darf man mit „dieser Aktion“ im günstigsten Fall „den Buckel hinuntertuschen!“

Herbert Guttenbrunner, jun.
Köttmannsdorf

17. srečanje narodnostnih skupnosti 92 bo v Vidmu!

Delovna skupnost narodnostnih skupnosti sosednjih dežel bo svoje letošnje 17. srečanje organizirala v sosednji Furlaniji. Potekalo bo od 9. do 11. oktobra v kongresni dvorani v Vidmu, glavna tema

pa se glasi: Vloga nepri-znanih nacij pri oblikovanju Evrope narodov: izkušnje in načrti 'preko meja'.

Pokroviteljstvo nad srečanjem sta prevzela kulturni oddelek pri Videmski pokrajini in avtonomna dežela Furlanija-Juljska krajina, koordinator pa je dr. Franci Zwittner st. Srečanja se bodo udeležili zastopniki narodnostnih skupnosti iz Avstrije, Italije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske.

SAK danes v derbiju s celovško Avstrijo

Ker so v nedeljo morali tekmo med Austro Celovec in SAK zaradi dežja in razmočenega terena odpovedati, se bosta moštvi končno pomerili danes ob 18.30 v celovškem stadionu.

SAK je v zadnjih letih že nekajkrat igral proti nekdanjemu drugoligašu, vendar še nikoli ni zmagal. Zato so igralci prepričani, da bodo tokrat dokazali, da so trenutno najboljše mo-

štvo v Celovcu. Kljub temu da SAK v nedeljo ni igral, pa se je lahko počutil zmagovalca, kajti eden najnevarnejših tekmecev, WAC, je z 1:0 izgubil proti zadnjemu na lestvici, Šentvidu.

Le še 4 ali 5 tekem do jesenskega prvenstva

Dve tretjini jesenskega prvenstva imajo moštva že za sabo in na lestvici pričakovano vodi Slovenski atletski klub.

V letošnje prvenstvo je SAK vstopil kot največji favorit, in to svojo vlogo je podkrepil z izvrstnimi igrami in seveda tudi z rezultati. Doslej je SAK, kot edino moštvo v koroški ligi, še neporažen, le dvakrat je igral neodločeno.

Ostala moštva, ki se borijo za mesto za SAK,

so zelo izenačena, kar kaže tudi položaj na lestvici. Najnevarnejši zasledovalci so Wietersdorf, WAC in VSV. Nekoliko razočaralo je moštvo Friesach pod vodstvom trenerja Jagodiča, presenetilo pa je moštvo VSV.

Povsem nepričakovano pa je v zadnji tretjini lestvice Austria Celovec. Sicer na koncu lestvice ni nobenih presenečenj, zadnji, FC Mölltal, se je že vsa leta bori za obstoj v

ligi.

In prav FC Mölltal je tudi prihodnji nasprotnik SAK v nedeljo v Trnji vasi. Z njim slovenski nogometaši res ne bi smeli imeti težav, težje pa bo v Beljaku proti VSV, nato pa proti Šentvidu doma. V zadnji tekmi jesenskega prvenstva pa mora SAK v goste k WAC. Če ne bo prišlo do kakšnih presenečenj, bo SAK zagotovo jesenski prvak in bo kot prvi na lestvici tudi prezimil.

Akcija s tekme Belvedur Izola-Benfica

Slovenski klubi do prve stopničke

V evropskem pokalnem tekmovanju so letos prvič samostojno tekmovali tudi klubi iz Slovenije. V pokalu državnih prvakov je igrala SCT Olimpija iz Ljubljane, v pokalu pokalnih zmagovalcev Belvedur Izola, v pokalu UEFA pa Mari-

bor. Žreb vsem trem slovenskim klubom ni bil naklonjen, saj je Olimpija naletela na italijanskega prvaka Milana, Izola je imela v prvem kolu za nasprotnika lizbonsko Benfico, Maribor pa madridski Atletiko. Tako v prvi kot

drugi tekmi so vsa tri slovenska moštva mnogo močnejšim nasprotnikom podlegla in tako seveda izpadla iz nadaljnjega tekmovanja. Kljub porazom pa so moštva pokazala dober nogomet in dostojno zastopala

SAK – Mölltal
v nedeljo,
11. 10.
ob 14.30
v Trnji vasi
(Celovec)

Naskok na Anapurno

Vodja slovenske himalajske odprave, na Anapurno U (8091m) Tone Škarja je sporočil, da poteka osvajanje tega osemstisočaka po načrtu. Prejšnji teden so postavili bazni tabor na višini 4100 m, dan kasneje pa še na 5000 metrih.

Prejšnji teden pa se je v Ljubljano vrnila alpinistična odprava PD SCT, ki je v izredno težkih pogojih (mrz) osvojila vrh Čo Oju (8201m). Če tudi Škarjevi odpravi uspe, bo to predzadnji osvojeni osemstisočak.

Presenečenje odbojkarji iz Doba!

Odbojkarji SK Dob, ki letos prvič igrajo v zvezni odbojarski ligi, so v soboto v Šentpavlu prepričljivo zmagali proti DTJ z Dunaja s 3:0. (Tekme niso mogli igrati v Pliберку, ker tam ni primerne dvorane.)

Najboljša igralca sta bila legionarja Boris Skudnik in 28-letni član slovenske državne reprezentance Aleš Jera-

na. Tudi novi igralec Richard Fercher je blestel in s svojimi silovitimi udarci prispeval k zmagi.

Če bodo Dobljani obdržali tako odlično formo, je pričakovati še marsikatero presenečenje. Vse možnosti, da se bodo uvrstili med najboljše moštva, obstajajo, in tako bi lahko tekmovali v play-off.

Šah: poraz in zmagi!

Šahovsko prvenstvo 1992/93 se je tudi za drugo moštvo SŠZ – prva ekipa je izgubila proti Šmohorju s 3:5 – začelo s porazom. Dvoboj z Gospo sveto III se je končal z 2:6, točki za SŠZ II a so osvojili Tončka Einspieler (zmaga) ter Ivan Lukan in Boris Gallob (remi).

Uspešno pa sta nastopila drugo moštvo

SŠK „Obir“ in SŠZ/Posojilnica Celovec III: Obirčani so visoko premagali Frantschach II s 4,5:0,5 (zmagali so Harald in Hans-Christian Wolte, Hanschou in Topar, remiziral pa je ravnatelj Stossier), tretje moštvo SŠZ pa je dobilo tekmo proti ekipi slepih s 4:1 (zmage: A. Gallob, D. Lukan, B. Gallob in M. Gallob).

NOGOMETNO OGLEDALO

KOROŠKA LIGA

Nogometna tekma med Austro Celovec in SAK je bila zaradi dežja odpovedana. Novi termin za tekmo je **sreda, 7. oktobra, ob 18.30** na celovškem stadionu. Prav tako je bila odpovedana tekma med Mölltalom in SVR Lienz.

Ostali rezultati: VSV/Bank Austria – Breže 2:2, Treibach – Wietersdorf 0:0, Šentvid – WAC 1:0 (1:0), Pliberk – Wernberg 3:1 (0:0), Wolfsberg – trg 0:0, Matrei – Velikovec 4:2 (2:0)

Naslednje kolo (10./11. okto.) – Trg – WAC, Breže – Šentvid, Lienz – VSV, SAK – Mölltal, Velikovec – Austria, Wernberg – Matrei, Wietersdorf – Pliberk, Wolfsberg – Treibach.

SPODNJA LIGA VZHOD

Klopinj – Bilčovs 4:3 (1:3)

Klopinj, 100 gledalcev, sodnik Hambaumer; **postava Klopinja:** Sille, Glabonjat, Rupitsch (8 l. Rothleitner), Fister, Warmuth, ambrosch, Urank, Brdčanovič, Pitschko, Reiner Klatzer.

Postavas Bilčovsa: Slattnig, Weichboth, Schlenitz, Rauter, Partl, Kuess, Schaunig, Hobel (75. Ramusch), Quantschnig, Durnig, **Goli:** Ambrosch (31.), Rainovic (4), Hobel (16., 38.), Reiner (80., 92), Urank (82.)

Žrelec – Šmihel 0:0

Borovlje – Žitara vas 2:0 (1:0)

Železna Kapla – Mostič 1:3 (0:1)

Šentandraž – Vetrinj 2:2 (1:1)

Pokrče – Šentlenard 2:2 (2:0)

Naslednje kolo: 10./11. 10. St. Leonhard – Železna Kapla, Žitara vas – Pokrče, Bilčovs – Žrelec, Mostič – Klopinj, Šmihel/L. – ASV, Vetrinj – Borovlje, ASK – Šentandraž

PRVI RAZRED D

Dobrla vas 3:2 (2:1)
Goli za Dobro vas: Kuprivec, Velik, Sirmik

Ruda – Šmihel 5:2 (2:0)

Globasnica – Frantschach 1:1 (0:0)

Metlova – Šentpavel 0:0

Tekma Sele – Galicija je bila odpovedana.

Strelec tedna

Karl Sommerauer, dva gola proti Železni Kapli

Koroška liga

1. SAK	10	8	2	0	23:5	18
2. Wietersdorf	10	6	2	3	19:16	14
3. WAC	11	4	5	2	15:7	13
4. VSV	11	4	5	2	15:7	13
5. Wolfsberg	11	5	2	4	20:11	12
6. Trg	11	5	2	4	16:8	12
7. Treibach	11	3	6	2	13:10	12
8. Pliberk	11	4	4	3	13:12	12
9. Breže	11	4	3	4	17:16	11
10. Lienz	10	4	2	4	16:15	10
11. Velikovec	11	4	2	5	14:21	10
12. Matrei	11	3	3	5	14:16	9
13. Celovec	10	3	1	6	8:12	7
14. Wernberg	11	3	1	7	14:24	7
15. Šentvid	11	3	1	7	6:18	7
16. Mölltal	10	1	3	6	9:24	5

Spodnja liga-vzhod

1. ATUS Borovlje	10	6	4	0	19:7	16
2. Klopinj	10	4	6	0	18:12	14
3. Pokrče	10	4	4	2	16:11	12
4. Bilčovs	10	3	5	2	17:12	11
5. Žrelec	10	4	3	3	16:13	11
6. ASK	10	4	3	3	13:10	11
7. Mostič	10	4	3	3	16:17	11
8. Vetrinj	10	2	6	2	13:14	10
9. Žitara vas	10	3	3	4	9:10	9
10. Šmihel	10	0	9	1	7:8	9
11. ASV	10	3	2	5	14:21	8
12. Šentandraž	10	2	3	5	14:21	8
13. St. Leonhard	10	1	4	5	8:14	6
14. Železna Kapla	10	1	3	6	14:27	5

1. razred D

1. Dobrla vas	10	9	1	0	39:14	19
2. Ruda	10	6	3	1	25:8	15
3. Šentpavel	10	5	3	2	22:16	13
4. Grebinj	10	5	2	3	24:23	12
5. Metlova	10	3	4	3	20:18	10
6. Šmarjeta	10	4	2	4	10:11	10
7. Štebenj	10	4	2	4	20:22	10
8. Eitweg	10	4	1	5	18:14	9
9. Globasnica	10	2	5	3	9:11	9
10. Šmihel	9	3	2	4	11:16	8
11. Sele	9	3	0	6	12:20	6
12. Galicija	10	2	2	6	10:21	6
13. Frantschach	10	1	0	9	10:28	2
14. Labot	8	0	0	8	7:25	0

Lista strelcev

7 golov: Kreuter (Trg)
6 golov: Gröss, M. Hober (oba SAK)
5 golov: Rupp (WAC), Modre, Petschnig (oba Velikovec), H. Lippusch (SAK).